

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

ANTAL EXAMINA ST.

Grundexamen i flygplansmekanik (GE): 141
Yrkesexamen i flygplatsservice (YE): 0
Yrkesexamen i flygplansmekanik (YE): 0
Specialyrkesexamen i flygplansmekanik (SYE): 1–4
Specialyrkesexamen i fartygsel (SYE): 0
Grundexamen i sjöfart (GE): 51
Yrkesexamen i sjöfart (YE): 0

ANTAL EXAMENSDELAR

GE i flygplansmekanik: 3 555 st.
YE i flygplatsservice: 0 st.
YE i flygplansmekanik: 0 st.
SYE i flygplansmekanik: 1–4 st.
SYE i fartygsel: 0 st.
GE i sjöfart: 1 371 st.
YE i sjöfart: 0 st.

GE I FLYGPLANSMEKANIK
Gemensamma
examensdelar (GED):
2024 348 st.
2025 420 st.

GE I FLYGPLANSMEKANIK
Lokala examensdelar:
135 st.

GE I FLYGPLANSMEKANIK

Kompetensområdet för flygteknik 33
Kompetensområdet för flygplansmekanik 105
Uppgift saknas 1–4

YE I FLYGPLATSSERVICE

Inget kompetensområde, ingen
examensbenämning
Uppgift saknas 0 st.

YE I FLYGPLANSMEKANIK

Inget kompetensområde, ingen
examensbenämning
Uppgift saknas 0 st.

SYE I FLYGPLANSMEKANIK

Inget kompetensområde, ingen
examensbenämning
Uppgift saknas 0 st.

SYE I FARTYGSEL

Inget kompetensområde, ingen
examensbenämning
Uppgift saknas 0 st.

GE I SJÖFART

Kompetensområdet för däcks- och
maskinreparationer 15
Kompetensområdet för däcksbefäl 27
Kompetensområdet för maskinbefäl 12
Kompetensområdet för befälsarbete 1–4
Kompetensområdet för eldrift 1–4

YE I SJÖFART

Inget kompetensområde, ingen
examensbenämning

GE I SJÖFART
Gemensamma
examensdelar (GED):
2024 243 examina
2025 192 st.

GE I SJÖFART
Lokala
examensdelar:
48 st.

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

Reflektioner

Antal avlagda examina

- Antalet avlagda GE i flygplansmekanik har ökat med 27 procent jämfört med året innan.
- Antalet avlagda YE i flygplansmekanik har minskat till noll.
- Antalet avlagda SYE i flygplansmekanik har legat kvar på en låg nivå.
- Ingen YE i flygplatsservice har avlagts sedan 2021.

Antal avlagda examensdelar

- Antalet avlagda examensdelar inom GE i flygplansmekanik har ökat med 10 procent jämfört med året innan.
- Antalet avlagda examensdelar inom YE i flygplansmekanik har minskat till noll.
- Antalet avlagda examensdelar inom SYE i flygplansmekanik har legat kvar på en låg nivå.
- Inga examensdelar inom YE i flygplatsservice har avlagts sedan 2021.

Antal avlagda kompetensområden

- Antalet prestationer inom kompetensområdet för flygplansmekanik har ökat med 30 procent jämfört med året innan.
- Antalet prestationer inom kompetensområdet för flygteknik har ökat med 22 procent jämfört med året innan.

Övriga reflektioner

- Antalet avlagda GE i flygplansmekanik har ökat betydligt jämfört med året innan, och antalet avlagda examensdelar har utvecklats positivt. Goda sysselsättningsutsikter, den tekniska utvecklingen och de nya flygplansanskaffningar som också har uppmärksammats i offentligheten har ökat branschens attraktionskraft. Examensdelar avläggs i allt större utsträckning som en del av fortbildning och i samband med utvidgning av certifikat.
- Antalet avlagda YE i flygplansmekanik och examensdelar inom examen har länge varit litet, men har nu minskat till noll. Antalet prestationer väntas emellertid öka under de närmaste åren till följd av de nyligen reviderade examensgrunderna.
- Antalet avlagda SYE i flygplansmekanik och examensdelar inom examen har länge varit litet. SYE är emellertid en viktig examen för luftfartsbranschen, och antalet prestationer kommer sannolikt att öka bland annat på grund av behovet av lärare vid läroanstalterna inom luftfartsbranschen.
- År 2025 avlades nästan lika många GE i sjöfart som året innan. Antalet avlagda examina har endast minskat inom kompetensområdet för eldrift. Minskningen av antalet prestationer i kompetensområdet för eldrift beror på en sjöfartsläroanstalts beslut att lägga ner utbildningen för fartygselektriker. Under hösten 2026 inleder en läroanstalt utbildning inom kompetensområdet för eldrift. En tydlig förbättring jämfört med tidigare kan därför förväntas, även om förändringen kommer att synas med viss fördröjning.
- Antalet avlagda examensdelar inom GE i sjöfart har minskat med cirka 9 procent jämfört med 2024. Det finns ingen tydlig förklaring till minskningen. Coronapandemin kan fortfarande delvis förklara situationen.

ANORDNANDE AV EXAMINA

ANORDNARTILLSTÅND

GE i flygplansmekanik: 7 st.
YE i flygplatsservice: 4 st.
YE i flygplansmekanik: 2 st.
SYE i flygplansmekanik: 2 st.
SYE i fartygsel: 1 st.
GE i sjöfart: 3 st.
YE i sjöfart: 2 st.

AKTIVA ANORDNARE

GE i flygplansmekanik: 7 st.
YE i flygplatsservice: 0 st.
YE i flygplansmekanik: 0 st.
SYE i flygplansmekanik: 1 st.
SYE i fartygsel: 0 st.
GE i sjöfart: 3 st.
YE i sjöfart: 0 st.

ICKE-AKTIVA ANORDNARE (som har anordnartillstånd)

GE i flygplansmekanik: 0 st.
YE i flygplatsservice: 4 st.
YE i flygplansmekanik: 2 st.
SYE i flygplansmekanik: 1 st.
SYE i fartygsel: 1 st.
GE i sjöfart: 0 st.
YE i sjöfart: 2 st.

ANORDNANDE AV EXAMINA Reflektioner

SPRÅKEN PÅ AVLAGDA EXAMINA

GE i flygplansmekanik

-

YE i flygplatsservice

-

YE i flygplansmekanik

-

SYE i flygplansmekanik

-

SYE i fartygsel

-

GE i sjöfart

Finska 42 st.
Svenska 18 st.

YE i sjöfart

-

ANORDNARTILLSTÅND FRÄMMANDE SPRÅK

GE i flygplansmekanik

Engelska 3 st.

GE i sjöfart

Engelska 1 st.

Språklig och geografisk täckning samt fördelning av prestationer

- Inom GE i flygplansmekanik stod den största utbildningsanordnaren för 40 procent av samtliga prestationer och den minsta för några procent. Fem utbildningsanordnare stod vardera för 9–15 procent av prestationerna.
- När det gäller avlagda examensdelar inom GE i flygplansmekanik stod den största utbildningsanordnaren för 38 procent av samtliga prestationer. Sex utbildningsanordnare stod vardera för 6–17 procent av prestationerna.
- Den geografiska täckningen för anordnandet av examina inom luftfartsbranschen var god och motsvarade befolkningstätheten. Samtliga examina avlades på finska, trots att tre utbildningsanordnare hade tillstånd att ordna utbildning på engelska.
- Inom sjöfartsbranschen är anordnandet av examina koncentrerat till kuststäderna, och en av utbildningsanordnarna erbjuder utbildning på svenska. Av GE i sjöfart avlades 30 procent på svenska.
- Det har skett en förändring i antalet aktiva anordnare av GE i sjöfart jämfört med tidigare, och antalet anordnare har minskat med en. Kan Åland eventuellt ha räknats med bland de aktiva utbildningsanordnarna 2024?

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Fördelning av platserna för yrkesprov

GE I FLYGPLANSMEKANIK Arbetsplats 0,7 % Läroanstalt 70,8 % Arbetsplats + läroanstalt 0,1 % Uppgift saknas 28,4 % YE I FLYGPLATSSERVICE - YE I FLYGPLANSMEKANIK - SYE I FLYGPLANSMEKANIK Arbetsplats + läroanstalt 100 % SYE I FARTYGSEL - YE I SJÖFART Arbetsplats 6,0 % Läroanstalt 40,2 % Arbetsplats + läroanstalt 0,08 % Uppgift saknas 53,8 % YE I SJÖFART -	Motiveringar till ordnande av yrkesprov på läroanstalter Yrkesproven inom GE i flygplansmekanik ordnas nästan utan undantag i läroanstalternas simulerade underhållsmiljöer enligt EASA Part-145. Motiveringarna är flygsäkerheten, arbetarskyddet och luftfartsbestämmelserna. Vid läroanstalterna genomförs yrkesprov som är svåra eller omöjliga att genomföra och upprepa i arbetslivet. Yrkesproven är samtidigt praktiska prov som uppfyller myndighetsföreskrifterna och som endast kan genomföras i miljöer som på förhand har godkänts för ändamålet. Motiveringarna till att yrkesprov ordnas vid läroanstalterna inom sjöfartsbranschen är sjösäkerheten, arbetarskyddet och svårigheten att få tillgång till platser för yrkesprov i arbetslivet. När man gör yrkesprov finns det också alltid en risk för olyckor. En olycka kan innebära stora reparationer och kostnader. I värsta fall kan ett fel förbli oupptäckt, vilket kan äventyra sjösäkerheten och orsaka betydande skador och miljöskador.	Reflektioner över fördelningen av prestationsplatser På basis av besöken innebär kategorin "Uppgift saknas" inom GE i flygplansmekanik att yrkesprovet har genomförts vid en läroanstalt. Myndigheterna har godkänt läroanstalternas yrkesprovsmiljöer inom sjöfartsbranschen, och de fungerar nästan som motsvarande miljöer som annars skulle finnas i arbetslivet. Vid en läroanstalt används också ett skolfartyg som yrkesprovsmiljö. Inom sjöfartsbranschen försvåras bedömningen av antalet platser där yrkesprov genomförs av avsaknad av uppgifter (uppgift saknas 54 %). Uppfattningen är dock att uppgifterna samlas in och därmed borde finnas tillgängliga för lägesbilden. Avsaknaden av uppgifter kan bero på att yrkesproven tas emot vid läroanstalten. Reflektioner kring motiveringarna till yrkesprov som ordnas vid läroanstalter Motiveringarna har dokumenterats på behörigt sätt i planerna för bedömning av kunnandet.
---	---	---

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Respons

Responsenkäter (svarsskala 1–5)

STUDERANDERESPONSENS AVSLUTANDE ENKÄT, YRKESPROV

GE i flygplansmekanik 4,2
YE i flygplatsservice –
YE i flygplansmekanik –
SYE i flygplansmekanik –
SYE i fartygsel –
GE i sjöfart 4,0
YE i sjöfart –
(nationellt medeltal 4,5)

RESPONS FRÅN ARBETSPLATSHANDLEDAREN

GE i flygplansmekanik 4,3
YE i flygplatsservice –
YE i flygplansmekanik –
SYE i flygplansmekanik –
SYE i fartygsel –
GE i sjöfart 3,7
YE i sjöfart –
(nationellt medeltal 4,2)

ARBETSPLATSRESPONS

GE i flygplansmekanik 4,7
YE i flygplatsservice –
YE i flygplansmekanik –
SYE i flygplansmekanik –
SYE i fartygsel –
GE i sjöfart 4,0
YE i sjöfart –
(nationellt medeltal 4,2)

Reflektioner

Studeranderespons

- Studeranderesponsen för GE i flygplansmekanik har legat kvar på samma nivå som året innan och ligger något under det nationella medeltalet. Orsakerna kan vara att studierna är teoribetonade, att studietiden är längre, att studierna är krävande och att valfriheten är begränsad.
- Studeranderesponsen för GE i sjöfart har förbättrats med 0,4 enheter jämfört med 2024. Förändringen visar att en positiv utveckling har skett.

Respons från arbetsplatshandledaren

- Responsen från arbetsplatshandledare för GE i flygplansmekanik har stigit med 0,4 enheter jämfört med året innan och ligger något över det nationella medeltalet.
- Responsen från arbetsplatshandledare för GE i sjöfart har sjunkit med 0,2 enheter jämfört med året innan.

Arbetsplatsrespons

- Arbetsplatsresponsen för GE i flygplansmekanik har stigit med 0,1 enheter jämfört med året innan och ligger klart över det nationella medeltalet.
- Arbetsplatsresponsen för GE i sjöfart har stigit med 0,1 enheter jämfört med året innan.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Bedömning av kunnande och förverkligande av tvåpartsbedömningen i yrkesinriktade examensdelar

GE I FLYGPLANSMEKANIK

**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 1,0 %
Uppgift saknas 22,6 %**

YE I FLYGPLATSSERVICE

–

YE I FLYGPLANSMEKANIK

–

SYE I FLYGPLANSMEKANIK

**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 100 %
Uppgift saknas 0 %**

SYE I FARTYGSEL

–

GE I SJÖFART

**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 16,5 %
Uppgift saknas 39,9 %**

YE I SJÖFART

–

VITSORD I BEDÖMNING AV KUNNANDE INOM YRKESUTBILDNINGEN

GE I FLYGPLANSMEKANIK

Medeltal 4,2*

Yrkesinriktad examensdel 4,4

Gemensam examensdel 3,7

(nationellt medeltal 3,7)

*Medeltalen beräknas med skyddade tal.

GE I SJÖFART

Medeltal 3,6

Yrkesinriktad examensdel 3,7

Gemensam examensdel 3,5

(nationellt medeltal 3,7)

Reflektion kring förverkligandet av tvåpartsbedömningen

- Yrkesprovet inom GE i flygplansmekanik är ett prov enligt luftfartsbestämmelserna. Bedömaren ska vara en provmottagare som godkänts i läroanstaltens utbildningshandbok, det vill säga i praktiken en lärare vid läroanstalten. Yrkesproven inom GE genomförs i läroanstaltens simulerade underhållsmiljö enligt EASA Part-145. På grund av luftfartsbestämmelserna bedöms yrkesprovet i regel av två lärare.
- Inom sjöfartsbranschen har genomförandet av tvåpartsbedömningen förbättrats något jämfört med året innan. Uppgifterna är fortfarande alltför bristfälliga för att helheten ska kunna bedömas.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Reflektioner

Yrkesprov som ordnas vid läroanstalten

- Inom luftfarten möjliggör läroanstaltsmiljön och simulatorer yrkesprovssituationer som det skulle vara svårt eller omöjligt att genomföra eller reproducera i arbetslivet. Det gäller exempelvis felsökning, systemtester samt övning inför störnings- och risksituationer. Vid läroanstalten kan alla studerande genomföra övningarna och proven på samma sätt och i enlighet med bestämmelsernas krav.
- Se Övriga anmärkningar gällande sjöfartsbranschen.

Planer för bedömning av kunnande

- Planerna för bedömning av kunnande har granskats i samband med besöken och de har utarbetats examensspecifikt. Inga betydande brister har konstaterats.

Utvecklingsobjekt för utbildningsanordnare

- På basis av besöken följer utbildningsanordnarna upp den respons de får och utvecklar sin verksamhet utifrån responsen. Inom luftfartsbranschen medför särskilt de höga priserna på luftfartyg, delar och material samt problemen med tillgången utmaningar för läroanstalternas budgetering. Genomförandet av myndighetsföreskrifterna medför i sin tur utmaningar när de administrativa funktionerna ska integreras.

- Behovet av ett gemensamt skolfartyg för läroanstalterna betraktas som ett utvecklingsobjekt i sjöfartsbranschen.
- I fråga om GED-ämnena vore det bra att i större utsträckning använda exempeluppgifter som lämpar sig för sjöfartsbranschen och som stöder de yrkesinriktade ämnena.

Övriga reflektioner

- "Tekniska orsaker" förhindrar år efter år att uppgifterna registreras korrekt. Detta gör det mycket svårare att reflektera endast på basis av statistik.
- Inom sjöfarten är det svårt att ta emot yrkesprov på arbetsplatsen, eftersom fartygen är i trafik och proven inte kan ordnas på ett sätt som passar fartygens tidtabeller.
- Det går inte att ta emot yrkesprov på ett fartyg som ligger vid kaj.
- Sjöfartsläroanstalterna har bra simulatorutrustning med vilken yrkesprov kan tas emot.
- Säkerhets- och skyddskompetens samt Radiokommunikation är i regel kurser som ger certifikat, så bedömningen är godkänd/underkänd, dvs. i praktiken noll eller fem.
- Man borde ta bort den obligatoriska praktiken från examensdelarna Arbete som maskinvakt och Arbete som däcksvakt, och praktiken borde däremot vara en egen examensdel.

EXAMENSGRUNDERNAS OCH EXAMENSSTRUKTURENS FUNKTION

Reflektioner kring hur examensgrunderna motsvarar arbetslivet, hur de fungerar och om examensstrukturen

GE i flygplansmekanik

- Examensgrunderna anses i huvudsak fungera väl. Luftfartsbestämmelserna som ligger bakom examensgrunderna har ändrats mycket ofta. Detta medför utmaningar för läroanstalternas dokumentation och informationssystem, eftersom flera olika versioner av examensgrunderna på grund av övergångstiderna tillämpas samtidigt för olika årskurser. Det kräver tid och pengar att göra ändringarna i läroanstalternas informationssystem.
- I samband med besöken har frågan upprepade gånger väckts varför ett godkänt Part-prov automatiskt ger vitsordet Berömliga 5. Ett rättvisare förfarande, som också bättre skulle stödja utvecklingen av kunnandet, vore att den studerande först måste uppnå vitsordet Goda 4. Därefter skulle vitsordet kunna höjas till Berömliga 5 genom ett godkänt Part-prov.

YE i flygplatsservice

- Det bör utredas hur väl examensgrunderna motsvarar arbetslivets behov och varför inga examina eller examensdelar har avlagts sedan 2021.

SYE i flygplansmekanik

- Examensgrunderna har nyligen reviderats och motsvarar väl arbetslivets behov. Man bör överväga att inkludera EASA Parts bestämmelser, innehåll och prov i tillämpliga delar.

SYE i fartygsel

- För närvarande ordnas ingen utbildning inom området i Finland. Det är mycket viktigt att utbildning ordnas, eftersom behovet av arbetskraft inom området är kontinuerligt.

SYE i flygplansmekanik

- Examensgrunderna behöver uppdateras. Man bör överväga att inkludera EASA Parts bestämmelser, innehåll och prov i tillämpliga delar. Detta skulle förbättra sysselsättningsmöjligheterna för dem som avlagt examen och tillgodose arbetslivets behov inom luftfarten, eftersom det skulle ge möjlighet att avlägga de prov som krävs för certifikatet.

GE inom sjöfart

- Utbildningen inom sjöfartsbranschen måste kontinuerligt följa med förändringarna i branschen, och examensgrunderna måste följa arbetslivets behov. En kontinuerlig dialog mellan arbetslivet och utbildningsanordnarna är viktig.
- Kunnande som förvärvats genom studier och praktik på annat håll, tidigare arbetserfarenhet och annan erfarenhet från handelsfartyg, Gränsbevakningsväsendet och marinen bör erkännas.

YE i sjöfart

- Det finns inga särskilda observationer om denna examens grunder.

Reflektioner

- Luftfartsbranschens examensstruktur upplevs i regel som fungerande.
- Kunnande som förvärvats genom studier och praktik på annat håll, tidigare arbetserfarenhet och annan erfarenhet från handelsfartyg, Gränsbevakningsväsendet och marinen bör erkännas.
- GED-ämnena bör prioritera arbetslivets behov och de färdigheter som behövs i arbetslivet.

KÄLLOR

Bakgrund

Arbetslivskommissionen har utarbetat en lägesbild av kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömning av kunnande i examina inom sitt område.

Till arbetskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017).

Källor som arbetslivskommissionen använder

Arbetslivskommissionen har haft tillgång till Utbildningsförvaltningens statistiktjänst www.vipunen.fi. De kvantitativa uppgifterna, såsom anordnartillstånd, uppgifter om avlagda prestationer och responsuppgifter, har hämtats i januari 2026. Uppdateringar som därefter gjorts i Vipunen har inte uppdaterats i lägesbilden.

De examina som är i övergångsperioden ingår inte i de kvantitativa uppgifterna. I utbildningsanordnarnas anordnartillstånd bestäms utbildningsanordnarnas aktivitet utifrån om utbildningsanordnaren registrerat examens- eller examensdelsprestationer 2025.

I Vipunens rapportbeskrivning: På grund av datasekretess visas antalen 1–4 som gäller personer som värdet "1–4" och antal större än 4 avrundas till närmaste siffra delbar med 3. Medeltalen beräknas med skyddade tal.

Responsmedeltalen som ingår i lägesbilden har hämtats i mars 2026.

Som källmaterial för reflektionerna i lägesbilden har man använt till exempel arbetslivskommissionens besöksrapporter, eventuella utlåtanden om utkast till examensgrunder samt eventuella begäranden om omprövning av bedömningen av kunnande som studerande har lämnat in. Dessutom har man kunnat komplettera reflektionerna med arbetslivskommissionens medlemmars egna observationer.

Arbetslivskommissionens lägesbilder

Arbetslivskommissionernas webbplats och tidigare års lägesuppgifter och lägesbilder finns på Utbildningsstyrelsens webbplats: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/yrkesutbildning/arbetslivskommissioner>

Mer information

Sekretariatet för arbetslivskommissionerna,
arbetslivskommissioner@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN